

Zagrożenia

Rośliny inwazyjne (IAP)

konkurują z rodzimymi gatunkami flory o zasoby siedliskowe

wypierają rodzime rośliny

zajmują cenne siedliska przyrodnicze

tworzą zbiorowiska, w których dominują

wywierają negatywny wpływ na rodzimą faunę

 zagrażają zdrowiu, a nawet życiu ludzi/zwierząt

powodują wymierne straty ekonomiczne związane z ich zwalczaniem

ograniczają użytkowanie gruntów

wywierają negatywny wpływ na:
- uprawy roślin
- hodowlę zwierząt
- infrastrukturę (mieszkaniową, gospodarczą)

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

IAS ECOSYSTEM
CARE

Partnerzy
Konsorcjum:

UNIWERSYTET ROLNICZY
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

NIBIO
NORWEGIAN INSTITUTE OF
BIOECONOMY RESEARCH

Magurski
Park Narodowy

Zintegrowane podejście do ochrony ekosystemów przed inwazyjnymi roślinami obcymi w południowej Polsce

Projekt finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021 na działanie mające na celu „Zwiększenie ochrony ekosystemów przed inwazyjnymi gatunkami obcymi”

Więcej informacji:
<http://iascareproject.us.edu.pl>
www.eog.gov.pl

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Kim są najeźdźcy? Rośliny obce inwazyjne

przystosowały się do warunków siedliskowych zmienionych przez człowieka

w szybkim tempie i bardzo licznie rozprzestrzeniają się na znaczne odległości od roślin macierzystych opanowując przy tym duże obszary

powodują straty:
- przyrodnicze (utrata bioróżnorodności)
- ekonomiczne
- społeczne (zagrożenie dla zdrowia/życia człowieka)

Rdestowce

Pochodzenie: Azja Wschodnia
Rozprzestrzenianie: przez silny rozrost i fragmentację kłaczy, rzadziej przez nasiona
Cel wprowadzenia: ozdobne, później uprawiane jako miododajne, a także rośliny energetyczne o szybkim przyroście biomasy
Oddziaływanie: stanowią duże zagrożenie dla różnorodności biologicznej, z łatwością kolonizują nowe tereny, wypierają rodzime rośliny, skutecznie konkurując z rodzimymi roślinami znacznie ograniczają lub uniemożliwiają ich wzrost, powodują spadek liczebności współwystępujących roślin i bezkręgowców, oddziałują na inne rośliny allelopatycznie.

Nawłocie (kanadyjska i późna)

Pochodzenie: Ameryka Północna
Rozprzestrzenianie: przez nasiona, silny rozrost kłaczy
Cel wprowadzenia: jako rośliny ozdobne, chętnie wykorzystywane jako pożytek dla pszczół
Oddziaływanie: tworzą wielohektarowe łany wypierając rodzime rośliny, konkurują z rodzimymi roślinami o owady zapylające, oddziałują na inne rośliny allelopatycznie.

Barszcze (Sosnowskiego, Mantegazziego)

Pochodzenie: Kaukaz i tereny przyległe
Rozprzestrzenianie: przez nasiona
Cel wprowadzenia: jako roślina paszowa później uprawiana jako pożytek dla pszczół (b. Sosnowskiego) lub jako roślina ozdobna miododajna (b. Mantegazziego)
Oddziaływanie: z łatwością kolonizują nowe tereny, wypierają rodzime rośliny, konkurują z rodzimymi roślinami o owady zapylające, oddziałują na inne rośliny allelopatycznie.

Groźne dla człowieka i zwierząt.

Powodują oparzenia II /III stopnia w wyniku kontaktu skóry z wydzielaną przez nie furanokumaryną

Niecierpki (np. gruczołowaty)

Pochodzenie: Azja Środkowa (Himalaje)
Rozprzestrzenianie: przez nasiona
Cel wprowadzenia: jako roślina ozdobna
Oddziaływanie: konkurują z rodzimymi roślinami o przestrzeń, wodę i składniki pokarmowe w glebie, a także o owady zapylające.

Jak możesz zapobiegać rozprzestrzenianiu IAP?

Zanim posadzisz zapytaj, poczytaj, poznaj roślinę.

Świadomie nie przenoś roślin inwazyjnych i/lub ich fragmentów poza miejsce gdzie występują.

Przed wizytą na obszarach chronionych wyczyść buty i ubranie. Zmniejszy to ryzyko przeniesienia nasion roślin inwazyjnych.

Nasiona podróżują "na gapę" np. zaplątane w sierści zwierząt i na ubraniach. Na spacerach unikaj miejsc zajętych przez inwazyjne rośliny

Swoją wiedzę o inwazyjnych roślinach dziel się z bliskimi i znajomymi

Paragrafy na IGO

Obowiązujące akty prawne dotyczące
Inwazyjnych Gatunków Obcych - IGO

§ unijne

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1141 z dnia 13 lipca 2016 r. przyjmujące wykaz inwazyjnych gatunków obcych uznanych za stwarzające zagrożenie dla Unii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/1263 z dnia 12 lipca 2017 r. aktualizujące wykaz inwazyjnych gatunków obcych uznanych za stwarzające zagrożenie dla Unii ustanowiony w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2016/1141 na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/1262 z dnia 25 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/1141 w celu aktualizacji wykazu inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/1203 z dnia 12 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/1141 w celu aktualizacji wykazu inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii

§ krajowe

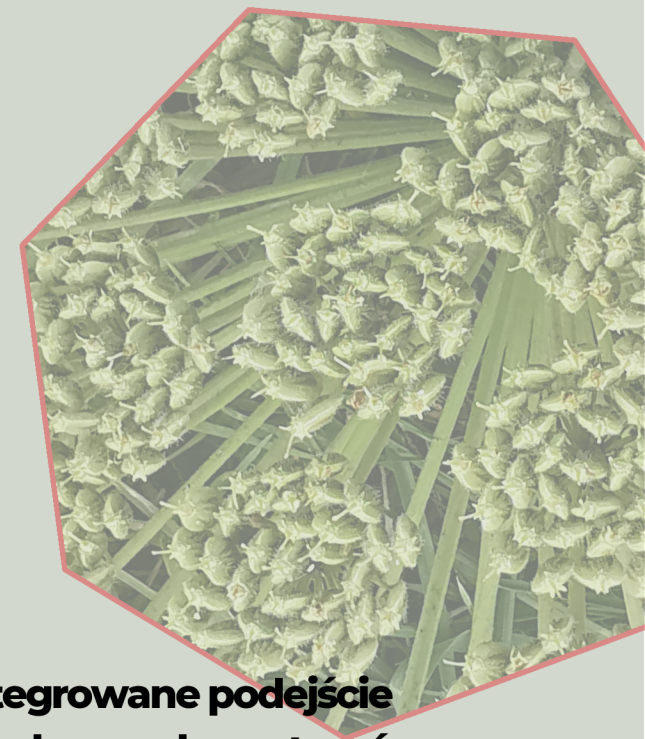
Ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. poz. 1718)

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów (Dz.U. 2022 poz. 2649)

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

IAS ECOSYSTEM
CARE

**Zintegrowane podejście
do ochrony ekosystemów
przed inwazyjnymi roślinami obcymi
w południowej Polsce**

Projekt finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021 na działanie mające na celu „Zwiększenie ochrony ekosystemów przed inwazyjnymi gatunkami obcymi”

Partnerzy
Konsorcjum:

UNIWERSYTET ROLNICZY
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

NIBIO
NORWEGIAN INSTITUTE OF
BIOECONOMY RESEARCH

Magurski
Park Narodowy

Więcej informacji:

<http://iascareproject.us.edu.pl>
www.eog.gov.pl

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Jeśli stwierdzisz

inwazyjną roślinę
obcą
w środowisku

zgłoś ten fakt

do organu
wykonawczego
w Twojej gminie
(do wójta, burmistrza,
prezydenta miasta)

Jakie gatunki obce roślin stwarzają zagrożenie dla Unii?

Obecnie na liście znajduje się 41 gatunków roślin (w tym także 1 glon). W Polsce w środowisku występuje na pojedynczych stanowiskach:

- kabomba karolińska
- tulejnik amerykański

uwaga: ostatnio odnotowano także dwa gatunki wodne:

- pistia rozetkowa
- eichornia gruboogonkowa (hiacynt wodny).

Szeroko rozprzestrzenione są:

- barszcz Mantegazziego
- barszcz Sosnowskiego
- bożodrzew (ajlant) gruczołowaty
- dławisz okrągłolistny
- moczarka delikatna
- niecierpek gruczołowaty
- rdest wielokłosowy
- trojeść amerykańska

Jakie gatunki obce roślin stwarzają zagrożenie dla Polski?

- kolcolist zachodni
- kolczurka klapowana
- niecierpek pomarańczowy
- rdestowiec czeski (r. pośredni)
- rdestowiec japoński (r. ostrokończysty)
- rdestowiec sachaliński

Ustawa o gatunkach obcych - szansą na skuteczniejsze działania w przeciwdziałaniu inwazji?

Co reguluje ustawa?

- służy stosowaniu rozporządzenia unijnego w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych
- określa zadania i kompetencje organów administracji publicznej oraz innych podmiotów związanych z wykonywaniem przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)
- wskazuje zasady odpowiedzialności za naruszenie przepisów ustawy oraz rozporządzenia nr 1143/2014

określa:

- zakazy i zezwolenia dotyczące gatunków obcych
- postępowanie w przypadku stwierdzenia obecności IGO w środowisku
- działania zaradcze przeprowadzane w stosunku do IGO stwarzającego zagrożenie dla Unii lub IGO stwarzającego zagrożenie dla Polski
- działania zaradcze podejmowane w przypadku wprowadzenia IGO do środowiska